

Höstmöte med Ålagille i Skillinge

*Här ser vi de flesta deltagarna från Höstmötet samlade ute på gården med den vackra utsikten mot "Ålavannet".
En fantastisk vacker septemberdag.*

Den 30 september hade föreningen Sydsveriges Finska Krigsbarn sitt höstmöte kombinerat med ålagille på scoutgården. 72 medlemmar deltog. Detta var fjärde året i rad som detta evenemang hölls. Som värdar för ålagillet stod Leena Strömberg- Jönsson och Hans Jönsson samt med hjälp av två duktiga damer. Efter mötesförhandlingarna serverades rökt, kokt och stekt ål i mängder. Musikunderhållningen skötte Helge Franke från Västra Frölunda (medlem i föreningen)

och Nils Jönsson från Glimminge. Nils Jönsson förhöjde stämningen med sina historier och stämningen blev inte sämre under allsången. Lotter såldes och naturligtvis bestod vinsterna av rökt ål, och lotterna hade en strykande åtgång. Leena och Hans lovade att ställa upp nästa år igen. Ett stort tack till Leena och Hans. Som avslutning serverades kaffe. Den sista sammankomsten för i år blir julfesten på Borgen i Osby den 2/12.

Antero ljäs-Nilsson

INNEHÅLL

Krigsbarn i Djuramossa	2
Ett brev	3
Boktips	3
Transpiranto åt Finland	4
En rysse är alltid en rysse	4
Möte med finska krigsbarn	5
Inger Väärälä, minne	5
Göingesektionen	6
Krigsbarn stannar i kläm	7
Aktuellt	8
Nya medlemmar	8
Tre hus, dikt av Annikki	8

Krigsbarnsträff i Djuramossa

Samling och småprat.

Sydsveriges finska krigsbarns sommarträff var i år förlagd till Beredskapsmuseet i Djuramossa den 29/6. 41 medlemmar hörsammat inbjudan. Strålände sommarväder rådde och stämningen bland deltagarna var på topp. Alla samlades utanför museet och där informerade museichefen Johan Andrée om museet och dess tillkomst. Mycket sakkunnigt och intresseväckande berättade han om hur verksamheten under krigsåren från 1940 var. Sedan bar det iväg till en av de 4 stora kanonerna som var döpt till Maja som hade tagits fram ur sin plombering. Johan Andrée berättade att det aldrig hade avlossats något skott mot fiender utan det hade endast provskjutits med kanonerna. Efter en mycket intressant information gick alla tillbaka till själva museianläggningen där lunchen skulle intas. Naturligtvis skulle man stå i matkö liksom i det militära. Lunchen bestod av ärtsoppa som serverades i kronans kokkärl och

till efterrätt blev det pannkaka. Mycket välsmakande och uppskattat, maten var tillagad av

Mottagningskommittén!!!

Publiken lyssnar intensivt på vår duktige guide Johan André

Guiden berättar under fanorna.

chefens fru Marie hon är dotter till en medlem i Krigsbarnsföreningen. Efter maten var det fritt fram för alla bekanta sig med den övriga delen av museet. Efter rundvandringen smakade det gott kaffe och kaka. Som avslutning var det dragning på sålda lotter. En mycket trevlig och givande dag var till ända.

Antero Ijäs Nilsson

Detta brev är skrivet på en s.k." skrivstuga". Sådana stugor fanns det i de flesta städer i Finland. Mot en avgift kunde man få brev översatta och skrivna på önskat språk. Även om man inte var skrivkunnig kunde man diktera vad som skulle skrivas. Det var ofta studerande som hade detta som kvällsarbete och kunde tjäna en extra slant.

BOKTIPSET

En ny bok har i dagarna kommit ut. Anita Nyberg visar genom sina dramatiska akvareller och den handskrivna texten hur hon som krigsbarn upplevde kriget, resorna och bombningarna. Varje sida består av ett uttrycksfullt konstverk.

Boken kan beställas av

Anita Nyberg

Köpenhamnsvägen 2^{VI}

217 43 Malmö

Tel 040-26 51 29

Ett brev från Finland daterat 26/5 1942

Fru och herr Nilsson!

Ett hjärtligt tack för Edert vänliga brev som jag fick mottaga. Jag känner mej oändligt lycklig och tacksam över att min lilla son A kommit i goda händers vård och att han är frisk och mår gott. Här hemma har vi mått bra tillsammans med vår äldsta dotter R. I förra krigets början fick vi lämna vårt hem i Viborg. Jag glömmar aldrig den dagen. Vi hamnade sedan först till en plats i Tavastland och där föddes vår son. Min man har varit i båda krigen, men nu för tillfället är han ej vid fronten, ty han är snart 40 år och sluppit fronten. Det är sagt att han skall snart slippa det militära. Jag får tacka Gud att barnen fått behålla sin far och han är en god far mot dem. Efter vår gosse har jag särskilt ledsamt, ty han är så liten, men jag tröstar mig med att han har det så bra hos Er. Det var mycket roligt att vår dotter E. slapp dit med, så har de sällskap av varandra. Hon reste så gärna till Sverige. Ingendera av dem grät vid avskedet. Vår gosse ropade glatt efter mej "äiti". Det gick flera dagar förrän jag kunde företaga mej någonting. Hemmet kändes så tomt och dystert efter dem. Efter det jag fått Edert brev känner jag mig igen lycklig och nöjd. Jag känner mig tacksam mot alla där i Sverige som öppnat sina hem åt Finlands barn. Nu går vi här alla och väntar att värmen skall komma riktigt på allvar, vi har haft en mycket kall vår här och sparsamt med regn. Vi väntar på ett gott skördeår. Många kära hälsningar sänder vi Eder, samt till våra barn.

Många kära hälsningar sänder vi Eder,

samt till E och A. L och P

Terve!

Vi har nu kommit en bit in på hösten. Tiden går i ett rasande tempo. Sedan sist har vi hunnit med både sommarträffen på Djuramossa och höstmötet i Skillinge med det populära ålagillet. Nu återstår årets julfest i Osby den 2 december. Vi får hoppas att vädret blir bra så att alla intresserade vågar sig ut på vägarna.

Nästa år har vi två 20-årsjubileum. Först är det Riksförbundet som firar sina 20 år. Detta ska hållas på Kurhotellet i Tyinge. Förberedelserna för detta stora evenemang pågår för fullt. Till nästa höst är det tänkt att vi ska hålla vårt eget 20-årsjubileum. Detta är ännu bara på planeringsstadiet, vi återkommer så småningom med detta.

Hälsningar till Er alla Soini

Transpiranto åt Finland!

Vår nära nog urtida f.d. östra rikshalva, m.a.o. Finland, tillföll som bekant Ryssland efter ett för svenskarna mindre lyckosamt krig, som avslutades 1809. Detta har skildrats av nationalskalden J.L. Runeberg i samlingen Fänrik Ståls sägner, vilket ingen elev i vårt tidigare skolsystem kunnat undgå p.g.a. den in- och utantilläsning av nämnda verk som utgjorde en av de ledande grundstenarna i undervisningen.

I storfurstendömet Finland fortsatte svenskan att vara det officiella språket, trots den ryska överhögheten. I det självständiga Finland har svenskan behållit den ställningen, vid sidan av finskan. Tyvärr finns dock en växande ovilja bland finskspråkiga elever att påtvingas vårt språk. Hellre då

engelska, säger dessa opretentiösa typer! Situationen har förvärrats, i det att nu även ryska intressen håller på att tränga ut "ärans och hjältarnas språk".

Det visar sig nämligen, att allt fler ryssar kommit in i republiken och att vid den finskryska gränsen har uppkommit en betydande gränshandel och att kunna tala ryska har en stor betydelse för att kunna bedriva handel. I ett antal östliga kommuner har det framkommit om att ryskan skall inta svenskans plats som obligatorisk i sina skolor. Om man antar att ryskan skulle bli obligatorisk i landets östligaste delar och att svenskan bibehåller sin roll i övriga delar av landet, blir språksituationen mycket komplicerad. Finland skulle få tre obligatoriska språk ojämnt

fördelat över landet, då skulle invånarna på vissa platser inte vete på vilken språklig fot de skulle stå på. Men som en räddning kommer transpiranto in i bilden, den kommer värdigt att uppfylla språkens höga bestämmelser. Således lägg ner de tre rivaliserande språken som anses obligatoriska och ersätt dom med transpiranto som då blir det enda officiella språket.

För det finska språket blir det inga problem, finska språket är ett relativt ungt språk enligt uppslagsböckerna. Svenskan och ryskan kan inte göra några större anspråk, utan de kommer att betraktas som minoritetspråk. För ganska längesedan påbörjades översättningen av den finska nationalsången till transpiranto.

Karelen 2011 07 07 – Karja-lehti

"En rysse är alltid en rysse!"

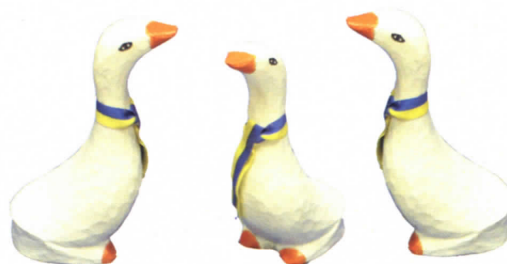
På hösten 1939 var Finland under J K Paasikivis ledning och förhandlade om överlåtandet av vissa delar av Karelen och öar i Finska viken till Sovjetunionen för att undvika krig. Dessa landområden skulle Sovjetunionen behöva för att skydda Leningrad. Efter kriget undrades det över (även jag) om Finland hade gått med på Sovjetunionens krav på dessa landområden och bas- platser. Hade krig kunnat undvikas om Finland hade frivilligt överlämnat Karelska näset och Viborg. Senare observationer har lutat åt att så var inte fallet. Herrarna i Kreml var inte heller i dessa förhandlingar ärliga. Den verkliga meningen var Sovjetunionens imperialistiska förverkligande. Finland skulle införlivas med de baltiska länderna till Sovjetunionen. Jag har länge skylt förlusten av Viborg- vår familjs hemstad på Stalin och bolsjevikerna, men kom

på andra tankar när jag hade fördjupat mig i tidigare historia. Där framkommer det att intresset för Karelska näset var inte Stalins idé. Redan under tsartiden eftertraktade ryssarna efter att stjäla Karelen eller vissa delar till sig. Till ryssarnas krav hade alltid hörts att Viborgs län var köpt med "ryskt blod" och skulle tillhöra tsarväldet. Finland tillhörde ju Ryssland under stora ofreden (1721), såväl som under lilla ofreden (1743). Redan då hängde kraven ihop med att trygga St. Petersburgs säkerhet. I mars 1909 gick det konkretiska rykten om att ryssarna skulle skilja Karelen från övriga Finland. Två år senare sade Karels biskop Sergei i sin predikan att Karelen har sedan urminnes tider varit ryska folkets egendom. Efter att första världskriget hade brutit ut räddades Finland från att mista dessa landområden, vilket de senare råkade ut för.

Möte med finska krigsbarn på Frostavallen

Utdelning av Gäss till de besökande finska krigsbarnen.

Onsdagen den 8 juni ordnades en träff på Frostavallens hotell i Höör. Ett 15-tal personer hade ställt upp för att träffa de finska resenärerna. Det var både medlemmar i SFK och icke medlemmar. Den finska gruppen bestod av 26 personer som varit i sydsverige som krigsbarn under kriget. Deltagarna på resan kom från Uleåborg i norr till Åbo i södra Finland. De skulle alla besöka de orter de hade kommit till som barn. Onsdagens rundtur hade gått till Kristianstads-trakten med besök bla. i Emmislöv, Huaröd, Träne, Yngsjö och Kristianstad. Efter att alla hade samlats utanför restaurangbyggnaden, bjöds vi in i matsalen, där borden var dukade med kaffe och smörgåsar. Resledaren Aulis Kjäll och ordföranden i SFK Soini Andersson hälsade oss välkomna. Efter förtäringen underhölls vi med pianomusik och sång av de finska gästerna. Det lästes ur det finska folkeposet Kalevala och en skojig sketch framfördes av två deltagare, där man fick lära var man skulle skjuta en björn, så att det inte skulle bli hål i skinnet. Doktor Pertti Kavén från Finland hade bjudits dit av Tapani Rossi. Pertti Kavén överlämnade en bok och ett diplom för Tapanis insatser inom forskning och författarbete om de finska krigsbarnen. Likaså överlämnade Aulis Kjäll en minnesmedalj för Tapanis insatser. En mycket uppskattad

punkt i kvällens program var när Soini Andersson och Timo Haapanen delade ut en minnessak från föreningen Sydsveriges finska krigsbarn. Alla 26 deltagarna på resan från Finland fick en varsin skånegås. Gåsen var handgjord och snidad i trä och handmålade. Minnessakerna var tillverkade av Seniorens duktiga hantverkare,

som arbetar i centrats snickarboea. Det bjöds på ännu mer sång och musik och det fanns även tid över att sitta och prata med de finska gästerna. Träffen avslutades med att det sjöngs både den finska nationalsången och den svenska. Alltså en mycket trevlig kväll.

Redaktören

INGER VÄÄRÄLÄ I MINNE

Inger Väärälä, född Andersson 1942,
avled den 14.7. 2011, dagen efter sin 69-årsdag.

En underbar röst, inte bara sångmässigt utan även smittande glad, har tystnat. Det var genom SFK:s kör jag lärde känna Inger. Vi var födda på var sin sida om sundet. Hon i Kalmar och jag i Borgholm. Många körövningar och framträdanden hann vi med.

Tillsammans med Teemu var Inger en flitig deltagare i SFK:s sammankomster. Hon var alltid välklädd med detaljer, som piffade upp. En scarf, en brosch, ett halsband. Man blev glad när man såg henne komma.

Inger har lämnat ett bestående och soligt avtryck i mitt liv.

Gerd Cronstedt

*

Torsdagen den 4.8 samlades minst 120 personer till begravningsakten i Uppståndelsens kapell i Ystad. Teemu, iklädd sin flygkapstensuniform, tog ett gripande farväl av sin Inger. Vi fyra närvarande krigsbarn mindes då när Teemu berättade om hur han i sin ungdom, med ett militärplans kondensmoln, ritade ett hjärta i skyn över Kalmar som en kärleksförklaring till Inger. Glädjen, sången och engagemanget var Ingers signum i alla tal såväl vid begravningsakten som vid den följande minnesstunden.

Tapani Rossi

Göingesektionen besöker Olofström

Antero Nokelainen med finska flaggan samlar ihop deltagarna för vidare färd.

Sydsveriges finska krigsbarns Göingesektion med medlemmar från södra Småland, västra Blekinge och nordöstra Skåne hade den 1 september förlagt sin höstträff till Kyrkhult i Blekinge. Lunchen intogs på Restaurang Nebbebodagården i Olofström som tog emot alla de 32 personerna som hade ställt upp på träffen. En mycket fin lunchbuffé serverades. När alla var mätta och belåtna var nästa anhalt Brocenter Bil- och fordonsmuseum. Mycket intressant att titta på, bl.a. Volvon" Jakob" och "Helgonetbilen" Volvo P 1800. Alla fordonen var välputsade och i fint skick. Som utomordentlig guide fungerade Nils Jönsson, han kunde berätta om vilka som hade ägt fordonen och om vem som restaurerat dem. Detta gjorde han på ett humoristiskt och trevligt sätt. När rundvandringen på

museet var avverkad fortsatte deltagarna på träffen till Barbro och Antero Nokelainens hus i Slagesnäs, där det serverades kaffe med dopp. Under kaffedrickningen berättade Antero om sina minnen av när familjen evakuerades från Viborg och när han blev skickad till Sve-

rige och hamnade i Gränum. Ett stort tack till de som hade ordnat träffen. Som avslutning sjöngs den finska nationalsången både på finska och svenska. Nästa träff är planerad till början av juni 2012.

Antero Ijäs Nilsson

Nils Jönsson berättar om en av de äldsta bilarna.

Krigsbarnet stannar i kläm mellan två kärlekar

"Sorgen måste packas ner i kistan och nyckeln tappas under resan" säger krigsbarnet Ulla Welin.

När Ulla Welin var två år hade hon ingen lapp eller något nummer runt halsen, när hennes mor förde henne till Sverige som krigsbarn. Hon hade ett riktigt pass.

Under kriget bodde Ulla i Österbotten hos sin mormor, då far var i kriget och mor var lotta vid fronten. Mor kom som 21-åring och hälsade på sin 2-åriga dotter i Österbotten. Hon blev förtjust i den näpna flickan och undrade om hon kunde ta med sig flickan. Fadern sade "ja, det är ju din dotter", berättar Ulla Welin, 71 år. Det var svårt att ta hand om dottern. Ulla hämtades i december 1941, men modern beslöt sig för att föra dottern till Sverige i mars 1942.

I Sverige togs Ulla om hand av mamma och pappa på en stor herrgård i Västerås. Mor hade tidigare haft sommarjobb på herrgården, därför kände hon till platsen, dit hon kunde föra barnet till tryggheten undan kriget. Hunden skällde, hönsen kacklade, grannens pojke Sven kom och lekte och svenska mammans knä var varmt.

Glömde sina föräldrar

Ulla fann sig till rätta och glömde sina föräldrar i Finland. "När man pratade med mig om far och mor, var det bara två ord, som inte betydde någonting". Hennes svenska mamma och pappa ville adoptera henne, men det godkände inte hennes biologiska föräldrar. I slutet

av 1943 var läget i Finland något bättre och mor ville hämta hem sin flicka. Ulla Welin grät av saknad när båten tog henne till fosterlandet. Hon tänkte på det svenska språket och hade en fin docka under armen. "Sorgen måste packas ner i en kista och nyckeln tappas under resan". Så sammanfattar Ulla prövningarna.

Smärtan starkare

I Finland blev smärtan starkare, men någon kontakt med Sverige fick inte tas. Föräldrarna tänkte att på smärtan måste brytas. Mor bestämde sig för att göra ett besök i Sverige. Familjen åkte till mamma och pappa för att stanna där en månad, men där väntade en chock för Ulla. På gårdsplanen uppenbarade sig en yngre flicka, Kyll Mildred. Mamma och pappa hade adopterat henne från en förmögen skeppsredare. Flickan hade fötts i familjen som resultat av fruns felsteg (vänsterprassel).

Far till barnet var enligt rykten en polsk violinist. (Vi glodde på varandra och förstod meddetsamma, att vi var varandras fiender. Mamma och pappa hade väntat på min återkomst, men i sin sorg tagit emot en annan flicka).

Träffades aldrig mer

Efter visiten i Sverige träffade Ulla aldrig mamma och pappa. En jul kom ett paket med Ullas favoritost, mesost. "Jag åt så mycket ost jag orkade, spydde och åt igen". Som vuxen, när Ulla var verksam i krigsbarnsföreningen, tog hon kontakt en gång med Kyll Mildred, men hon ville inte träffa Ulla. "Pappa och mamma hade pratat myck-

et om mig.

Stal kärlek

Kyll Mildred upplevde, att jag hade stulit kärlek, som tillhörde henne". Krigstidens minnen är så svåra, att tårarna fortfarande kommer fram i ögonen. Hon har blivit hjälpt med sitt trauma, genom att skriva. Hon har publicerat berättelser och dikter bl.a. i Helsingforsbygdens krigsbarnsgrupps antologi "Heijastuksia" (Återspeglningar el. Reflektioner).

Skrev mycket

Hon har fått gott om tid att skriva efter att blivit pensionerad från sitt arbete som barnledare i församlingen. Med sin livserfarenhet säger Ulla Welin, att två föräldrar var en rikedom. "Jag fick prova på två sätt att uppfostra, fast jag stortjuter ännu som sjuttioåring". Hon förstår sina föräldrar, som ville föra sitt barn i säkerhet, inför möjlig ockupation. "Man måste se på trauman med humor. Man kan inte ligga kvar i elden. Ältandet försvinner. Om man drar mungiporna neråt, släpar känslolivet i marken". Med anledning av Pertti Kavéns doktorsavhandling "I skuggan av det humana" tillkom denna intervju med efterföljande artikel i ämnet.

Artikeln är skriven av Sirpa Pääkkönen och var införd i Helsingin Sanomat den 24/12 2010.

*Senare
översatt av
Carina
Johannesson.*

AKTUELLT

Planerade möten och träffar under 2012

Riksmötet 2012

Kurhotellet Tyringe

18-20 maj 2012.
program och inbjudan
kommer senare. Boka in
tiden i er almanacka.

Sommarträffen Höstmöte med ålagille

SFKs 20-årsjubileum

Inbjudan kommer till dessa
aktiviteter.

Sektionsmöten

Träffpunkt Finland,

6 december,
Finlands Självständighets-
dag

Hässleholms Orienterings-
klubbstuga,
Hövdingegatan 20 (Österås)
Hässleholm
Programmet är inte faställt
ännu.

Förtäring till självkostnadspris

15 december kl 13.00
Senioren Hässleholm

Göingesektionen

har vinteruppehåll återkom-
mer med fler träffar nästa år.

MEDLEMSAVGIFTEN

Glöm inte medlemsavgiften

Ord.medlem 175:-
Stödmedlem 75:-
Bet. på vårt Pg 13 44 19-1

NYA MEDLEMMAR

Nya ordinarie medlemmar:

Liljan Ohlsson	Tollarp
Tyine Ström	Båstad
Lars Weckström	Ängelholm

Stödmedlemmar:

Willy Ström	Båstad,
Cecilia Berggren	Anderslöv,
Karin Tunér	Ängelholm.

Vi hälsar våra nya medlemmar Välkomna och hoppas ni ska trivas hos oss!

TRE HUS

Tre hus jag lärde mig rita,
tre hus av olika sort.

Det första var litet och fattigt,
men rent och prydligt ändå,
det var omålat, grått och torftigt,
men ljust och trivsamt ändå.

Det andra huset var fult och vint,
fönstren satt krokigt och snett,
dörren på sned och ingen gardin,
och taket trasigt och snett.

Det tredje huset det var så fint,
målat och putsat och stort,
gardin för fönstren och blommor med,
som ett palats så stort.

Det första huset det finska var,
det andra kom från Sovjet,
det tredje och sista från Sverige var,
så såg min världsbild ut.

Annikki Nilsson

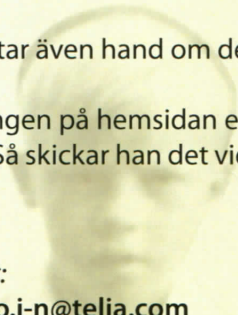
Antero Ijäs Nilsson

är redaktör för vårt **TERVE-blad**. Han tar även hand om de bilder och text som skall in på vår hemsida. Har ni något som ni vill ha infört antingen på hemsidan eller tidningen. Skicka materialet till honom. Så skickar han det vidare till RFK:s webbmaster och Terve-bladet.

Antero Ijäs Nilsson

Skolgatan 4
289 31 KNISLINGE

E-post:
antero.i-n@telia.com

VI ÖNSKAR ER ALLA EN RIKTIGT GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÅR